

Institut Européen des Jardins & Paysages

Inventarisatie van parken en tuinen van België - Vlaanderen

Inventaris Limburg

Herenboerenparkje van het Kasteel Haagsmeer

Auteur(s) : Onroerend Erfgoed |Flanders Heritage Agency
www.onroenderfgoed.be <https://inventaris.onroenderfgoed.be>

Titel:	Herenboerenparkje van het Kasteel Haagsmeer
Provincie:	Limburg
Gemeente:	Borgloon
Deelgemeente:	Gors-Opleeuw
Bron:	Schepping: 2013-10-12 Bijwerken: 2017-05-30 URI: https://id.erfgoed.net/erfgoedobjecten/134285
Coördinaten:	Breedte: 5.37625942937 Lengte: 50.8371219038

Primaire tekst

Herenboerenparkje van 81 are 60 centiare, in landschappelijke stijl, rond 1890 aangelegd op een tuinperceel dat al begin 19de eeuw bestond, bij een boerderij met huis van plaisantie.

Haagsmeer ligt nog zeer landelijk, ten westen en in de nabijheid van een bijbeek van de Mombeek, ten noordwesten van de dorpskern van Gors en ten noordoosten van Borgloon.

Het huidige kasteel Haagsmeer groeide uit een klein, heerlijk verblijf bij een 18de-eeuwse hoeve, die op de kaart van Ferraris verschijnt en die later verbouwingen onderging. Het Primitief kadaster geeft hier boerderijgebouwen rond een binnenkoer en ten oosten een alleenstaand volume (percelen nr. 15 en 16), ten zuiden een bakhuis (nr. 18), ten zuidoosten een moestuin (nr. 17), ten noordoosten een boomgaard (nr. 12) en ten noorden een "tuin als lustgrond" met een paviljoen (respectievelijk nr. 14 en 13). Samen met een weide, en een bouwland (percelen nr. 9 en 19) is dit eigendom van 'Edouardus R.J. Capitaine, president bij het tribunaal te Maastricht'. Nadien wordt het goed eigendom van de families de Cecil en via vrouwelijke vererving de Grady en de Donnea, alle gekend als bewoners van de naburige kastelen in Wimmertingen (Hasselt), Guigoven (Kortesseem) en Veulen (Heers).

We interpreteren de configuratie als een boerderij met een heerlijk buitenhuis, een lusttuin en een tuinpaviljoen. Uit de kadastrale opmetingsschets kan men afleiden dat de boerderij grondig vernieuwd is in 1864, dat het herenhuis kort vóór 1884 kleine aanbouwsels kreeg die tien jaar later weer verdwenen, toen het door nieuwbouw met de boerderij verbonden werd. In 1932 verschijnt het huidige kasteel (loodrecht op de straat), dat duidelijk van de boerderij (Haagsmeerstraat nr. 39) te onderscheiden valt door hun kadastrale nummering. Tenslotte wordt het kasteel in 1963 uitgebreid ten koste van het boerenerf en verdwijnt het tuinpaviljoen in 1977. Waarschijnlijk is de vermelde nieuwbouw de toren die in de noordoostelijke hoek wordt toegevoegd en het kasteelkarakter van het huis vergroot.

Het eenvoudig, witgeschilderd en bepleisterde huis heeft twee bouwlagen, zeven traveeën, een zadeldak en een toren met één brede travee, drie bouwlagen en een geknot schilddak. Het kijkt uit op de oude lusttuin die als eenvoudig parkje is aangelegd rond 1894, het bouwjaar van het huis. Het parkje wordt op de korte noord- en westzijde begrensd door de Haagsmeerstraat en de niet gemarkeerde toegang gebeurt op de westzijde. Het is niet veel meer dan een langgerekt grasveld met enkele solitaires, een rondweg en een ondulerende groene bomenrand achter de gemengde haag van meidoorn en olm die het van de straat scheidt.

Bomen

Het parkje werd niet bezocht. Enkele monumentale exemplaren blijven misschien wel van de oudste aanleg over. Voorkomende soorten, ook als solitair: zomereik (*Quercus robur*), haagbeuk (*Carpinus betulus*), robinia (*Robinia pseudoacacia*), olm

Inventarisatie van parken en tuinen van België - Vlaanderen
Inventaris Limburg
Herenboerenparkje van het Kasteel Haagsmeer

(*Ulmus*), es (*Fraxinus*) en als solitair ondermeer herfstpaardenkastanje (*Aesculus parviflora*) en magnolia (*Magnolia soulangeana*).

Auteur: De Maegd, Christiane

Auteur: Van den Broeck, Myriam

Datum: 2007

Titel Text: Park bij kasteel Haagsmeer

Grafische documenten

Parkje bij kasteel Haagsmeer (Vlaamse Gemeenschap, 26-03-2007, ©Vlaamse Gemeenschap)

Bibliografie

Hasselt, Archief van het Kadaster, plan door Houben, s.d.; Verzamelkaart door Reynders gedateerd 1809, herzien in 1841; legger van 1844.

Hasselt, Archief van het Kadaster, respectievelijk de opmetingsschetsen 1864 nr. 6; 1884 nr. 7; 1894 nr. 2; 1932 nr. 2; 1963 nr.1 en 1977 nr. 6.

PAUWELS D., SCHLUSMANS F. met medewerking van MUYLDERMANS E. & ROMBOUTS J., *Inventaris van het cultuurbezit in België, Architectuur, Provincie Limburg, Arrondissement Tongeren, Kanton Borgloon, Bouwen door de eeuwen heen in Vlaanderen*, deel 14N4, Brussel - Turnhout, 1999, p. 126.

Relaties

<https://inventaris.onroerenderfgoed.be/aanduidingsobjecten/97622>

<https://inventaris.onroerenderfgoed.be/erfgoedobjecten/135257>

<https://inventaris.onroerenderfgoed.be/erfgoedobjecten/104450>

<https://inventaris.onroerenderfgoed.be/erfgoedobjecten/31871>

Beknopte karakterisering

Datering: vierde kwart 19de eeuw

Inventarisatie van parken en tuinen van België - Vlaanderen
Inventaris Limburg
Herenboerenparkje van het Kasteel Haagsmeer

Typologie: afsluitingshagen, private parken, tuin- en parkbeplantingen